

L'INTERÈS DEL MUSEU I DE L'ETNOLOGIA PER A LES ESCOLES

El Museu Etnològic de Barcelona

El **Museu Etnològic** va tornar a obrir les portes al públic el 2015 amb un espai i unes exposicions completament renovats. El seu origen es remunta al 1942 i custodia 70.000 peces adquirides al llarg de la seva història. Situat a la muntanya de Montjuïc, forma part d'un conjunt únic amb el **Museu de Cultures del Món**, al carrer Montcada, dedicat a l'antropologia i al coneixement i a la reflexió sobre diferents aspectes de la **vida humana** que són universals.

Al Museu Etnològic hi trobem eines, joguines, atuell domèstics, vestits, pintures i objectes diversos de la vida quotidiana que ens parlen de **formes de viure** de diferents racons del planeta. Es tracta de formes de viure que canvien constantment, properes i llunyanes, presents i passades, algunes universals i altres molt particulars. **Ens parlen de tot un conjunt de pràctiques, sabers i creences que impliquen viure com a individus inscrits en societats, que és el que anomenem cultura.**

L'exposició permanent està dividida en diversos espais, com ara *El mur*, un fris de vint metres amb un collage d'objectes representatius dels diferents àmbits de la nostra societat, que conviden a reflexionar sobre **l'esfera domèstica, les creences, el món del treball i l'espai públic, el joc i la festa**. L'espai dels *Àmbits* està dedicat als **oficis i els seus protagonistes**, com ara la barca, la premsa de vi, la cabana de pastor, el teler, el bufador de ferrer i l'armari d'herbolari. L'àrea de *Sentir l'objecte* és el **patrimoni accessible** del museu i està reservada a l'experimentació sensorial. L'exposició temporal actualment està dedicada al projecte "Les cares de Barcelona". Finalment, la **reserva visitable** mostra les extenses i variades col·leccions del museu, procedents de tot el món, i està dedicada als orígens i la història del museu i als pioners de la institució.

Per què et pot interessar venir al Museu Etnològic?

L'esperit general de les activitats educatives és el que inspira **l'antropologia com a disciplina i com a caixa d'eines per entendre el món on vivim**. Aquest esperit es fa palès en quatre idees fonamentals:

De l'objecte al significat

Ens interessa l'objecte en quant ens explica les formes de viure de la humanitat. **Com s'ha fet aquest objecte, com s'utilitza i, en definitiva, quin és el seu entorn social i cultural**. La funció de l'objecte és dur-nos a reflexionar sobre conceptes antropològics i universals, mostrant al mateix temps la **diversitat** de l'espècie humana i les seves expressions.

Comparar és entendre

Una eina fonamental per a la reflexió etnològica és la comparació, la qual no només ens permet posar en relació l'entorn quotidià que ens envolta amb el nostre propi passat, sinó que també ens mostra les solucions que han trobat altres cultures en paisatges naturals i socials tan iguals com diferents al nostre. Tan exòtica és una màscara africana com un estri agrícola del segle XIX, però

totes dues ens poden ajudar a **reflexionar sobre els nostres rituals, creences, identitat i com ens relacionem amb l'entorn social i natural.**

Reflexió en valors

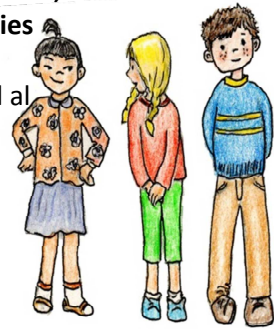
L'antropologia ofereix continguts tant específics com transversals i permet treballar l'educació en valors. Hi ha tres eixos específics que de forma natural s'aborden des del museu i en referència als quals pivoten un conjunt de problemes actuals de la nostra societat contemporània. En concret, l'antropologia ens permet reflexionar per una banda sobre la **diversitat cultural i social**, per altra banda sobre la **sostenibilitat** com a relació amb el medi, i finalment sobre la **cooperació i la col·laboració**.

El patrimoni de la subalternitat

L'antropologia és la ciència que estudia els pobles, la gent, i això es concreta en l'interès per peces que mostren les formes de vida de les classes populars i treballadores d'arreu del món, i també les que incorporen una perspectiva de gènere.

Enfocament pedagògic

Les propostes educatives que presentem es basen en l'observació, l'experimentació i la reflexió. La lectura dels objectes permet desenvolupar accions d'experiència al voltant del **món del treball, l'espai domèstic, la vida quotidiana, els usos del temps i el sistema de mesura, les tecnologies de supervivència i de producció artesana**. Es promou la implicació de les escoles per tal que esdevinguin *participants*, amb especial atenció als vessants afectiu, cognitiu, motriu i cultural al llarg del procés.

La didàctica de l'objecte

Si bé l'ensenyament i aprenentatge de la cultura, de la diversitat cultural i de la relació de la cultura amb el medi planteja reptes diferents a l'educació infantil, primària i secundària, una manera eficaç d'aproximar-s'hi és a través **de l'observació, l'anàlisi i l'experimentació amb objectes, és a dir, amb la cultura material**. L'alumnat pot aplicar diferents mètodes i desenvolupar habilitats d'investigació i de creació per fer observacions i establir conclusions sobre la cultura i després comprovar aquestes hipòtesis amb més recerca.

L'estudi dels objectes –dels materials amb què van ser elaborats, del seu disseny i decoració, del seu ús- permet posar de manifest els recursos tecnològics, les formes de vida i, fins i tot, aspectes del món simbòlic i comunicacional d'aquelles persones i societats que els van crear i van utilitzar o que encara els fan servir. S'han plantejat dues línies de treball didàctic amb la cultura material: d'una banda la indagació sobre els objectes de la vida quotidiana des d'una perspectiva transcultural i, de l'altra, la seva dimensió genèrica com a documents o fonts d'informació.

Pel que fa als mètodes de treball, l'acostament a l'objecte permet desenvolupar tant el raonament **inductiu** (partint del concret/la peça cap al general/concepte sintètic) com el **deductiu** (partint de l'estructura d'un sistema cultural com a punt de partida per conèixer les realitats particulars significades en l'objecte). De forma complementària, la comparació contrastada permet establir un lligam directe entre el present viscut i l'alteritat en el temps o en l'espai. L'alumnat pot així utilitzar un punt de referència a partir de la seva pròpia experiència que li servirà de base per a una nova lectura.